

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
проф. А.Й. Наконечний

« 09 » 2020 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

**«Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний
супровід науково-дослідних робіт»**

підготовки докторів філософії

галузь знань 22 Охорона здоров'я

спеціальності 221 Стоматологія

222 Медицина

228 Педіатрія

226 Фармація, промислова фармація

Затверджено
на засіданні методичної комісії
факультету післядипломної освіти
протокол № 2 від 10.09.20

Голова методичної комісії
доц. Січкорів О.С.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма складена з проходження аспірантури для отримання освітньо-наукового ступеня доктора філософії з урахуванням наступних нормативних документів: Закон України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII) – чинний; Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (№ 848 – VIII) – чинний; Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3792 – XII) – чинний; Національний стандарт України «Бібліографічне посилання» (ДСТУ 8302:2015) – чинний.

Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний супровід науково-дослідних робіт» є одержання аспірантами та здобувачами знань про науково-дослідну діяльність і набуття навичок проведення самостійних досліджень, особливостей технології проведення патентних досліджень і складання звітної документації.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний супровід науково-дослідних робіт» є ознайомлення аспірантів та здобувачів з теоретичними засадами методології науково-дослідної діяльності, вивчення ролі науки і наукових досліджень в сучасному світі, питань технології виконання наукового дослідження. Засвоюючи методологію й методику наукових досліджень аспіранти повинні ознайомитись з методами збору й аналізу необхідної інформації, навчитись елементам виділення наукової проблеми, в основі якої лежить задум (ідея) дослідника, вміти сформулювати мету і завдання дослідження, зіставити та порівняти власні результати дослідження з літературними даними. Після систематизації усієї відібраної при пошуку літератури, аспірант повинен оформити «Завдання та Звіт про наукові інформаційні та патентні дослідження» та подати їх на затвердження.

Виконання даної програми згідно з навчальним планом передбачає наступні види подачі матеріалу: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Очікувані результати навчальної дисципліни «Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний супровід науково-дослідних робіт»:

- ознайомитись з видами, джерелами наукової інформації та інформаційними базами досліджень у галузі медицини;
- засвоїти наукову термінологію і використовувати її у власному дослідженні;
- набути теоретичних знань щодо формування теми, мети та завдання наукового дослідження;
- оволодіти методами бібліографічного пошуку наукової інформації;
- навчитись працювати з масивом публікацій із фахової дисципліни та самостійно проводити аналіз науково-методичної літератури;
- вміти використовувати стандарти щодо оформлення результатів наукових досліджень та проводити аналіз відібраної літератури;
- розуміти загальні підходи щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності, зокрема шляхом державної реєстрації прав на такі об'єкти;

- ознайомитись з методикою обліку та оцінкою результатів інтелектуальної діяльності, трансферу технологій в процесі комерціалізації результатів наукових досліджень.

Структура навчальної дисципліни

для аспірантів, здобувачів очної, вечірньої та заочної форми навчання

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання, семестри	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			
		Лекцій	Семінарів		
Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний супровід науково-дослідних робіт	1,5 кредитів ECST/30 год	0	30	15	I семестр залік

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Місце і роль науки в сучасному інформаційному суспільстві. Організація науково-інформаційної діяльності: знання і навички – частина багатства людини і суспільства; науково-інформаційна діяльність ВНМІВ Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Засвоїти наукову термінологію і використовувати її у власному дослідженні. Вміти користуватись набутими знаннями в своїй професійній діяльності, охарактеризувати основні методи наукового пізнання.

Тема 2. Загальний пакет документів до планування теми НДР, зміст і суть кожного. Порядок підготовки і подачі документів до Факультетської Вченої Ради. Освоїти перелік документів для планування

Тема 3. Документальні джерела науково-медичної інформації. Документальні джерела патентної інформації.

Статті у фахових журналах та наукових збірках, матеріали та тези конференцій, монографії, підручники та навчальні посібники, методичні матеріали, нормативно-законодавчі акти, електронні документи, описи до патентів.

Тема 4. Науково-інформаційний пошук. Визначення інформаційних потреб в науково-медичній літературі. Модель пошуку наукових джерел в інформаційно-пошукових системах. Підготовка наукових оглядів за темою. Анотація наукового дослідження. Список відібраної літератури.

Тема 5. Науково-патентний пошук. Інтелектуальна власність та її значення. Поняття та об'єкти авторського права. Патентне право, його об'єкти і суб'єкти.

Патент на винахід та корисну модель. Порядок отримання патенту, свідоцтво на авторський твір. Раціоналізаторські пропозиції, порядок оформлення та отримання свідоцтва на рац. пропозицію.

Визначення поняття патенту на винахід, корисну модель, свідоцтва на авторський твір. Сьогоднішні зміни в отриманні патентів України на винаходи та корисні моделі. Договір про право на доступ, пошук, перегляд та інше використання електронних інформаційних ресурсів, відповідно до ліцензійних правил власників електронних інформаційних ресурсів

Тема 6. Впровадження досягнень медичної науки у практику охорони здоров'я (трансфер технологій). Галузеві нововведення – основний документ, який регламентує науковий процес з врахуванням принципів доказовості, де якісним показником пропозиції є наукова новизна. Порядок оформлення та включення до щорічного Реєстру галузевих нововведень.

Оформлення заявки на включення до переліку наукової (науково-технічної) продукції.

Тема 7. Стаття, реферат, тези – носії інформації про результати наукових досліджень по кожній конкретній проблемі. Перелік наукових фахових видань України, в які подаються статті. Інформаційний лист, методичні рекомендації - наукові документи, як основні засоби наукової комунікації для реалізації інноваційних технологій в медицині. Порядок оформлення та підготовки.

Перелік фахових видань України. Вимоги Укрмедпатентінформу до оформлення, друкування інформаційних листів, методичних рекомендацій.

Тема 8. Правила бібліографічного опису згідно з урахуванням Національного стандарту України. ДСТУ 8302:2015, Ванкуверський європейський стиль.

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел у дисертації з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

з дисципліни «Технологія інформаційного забезпечення та патентно-літературний супровід науково-дослідних робіт» для аспірантів очної, вечірньої та заочної форми навчання та здобувачів

№ п/п	Тема	Кількість годин				
		лекції	Пр.заяття	семінари	СР	Разом
1	Місце і роль науки в сучасному інформаційному суспільстві. Організація науково-інформаційної діяльності: знання і навички – частина багатства людини і суспільства; науково-інформаційна діяльність ВНМІВ Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.	-	-	2	-	2
2	Загальний пакет документів до планування теми НДР, зміст і суть кожного. Порядок підготовки і подачі документів до Факультетської Вченої Ради.	-	-	4	-	4

3	Документальні джерела науково-медичної інформації. Документальні джерела патентної інформації	-	-	6	3	8
4	Науково-інформаційний пошук. Визначення інформаційних потреб в науково-медичній літературі. Модель пошуку наукових джерел в інформаційно-пошукових системах. Підготовка наукових оглядів за темою.	-	-	4	2	6
5	Науково-патентний пошук. Інтелектуальна власність та її значення. Поняття та об'єкти авторського права. Патентне право, його об'єкти і суб'єкти. Патент на винахід та корисна модель,. Порядок отримання патенту, свідоцтво на авторський твір. Раціоналізаторські пропозиції, порядок оформлення та отримання свідоцтв на рац. пропозицію.	-	-	4	6	10
6	Впровадження досягнень медичної науки у практику охорони здоров'я (трансфер технологій). Галузеві нововведення – основний документ, який регламентує науковий процес з врахуванням принципів доказовості, де якісним показником пропозиції є наукова новизна. Порядок оформлення та включення до щорічного Реєстру галузевих нововведень.	-	-	2	-	
7	Стаття, реферат, тези – носії інформації про результати наукових досліджень по кожній конкретній проблемі. Перелік наукових фахових видань України, в які подаються статті. Інформаційний лист, методичні рекомендації - наукові документи, як основні засоби наукової комунікації для реалізації інноваційних технологій в медицині. Порядок оформлення та підготовки.	-	-	4	2	6
8	Правила бібліографічного опису згідно з урахуванням Національного стандарту України. ДСТУ 8302:2015, Ванкуверський європейський стиль.	-	-	4	2	6
Всього		-		30	15	42

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Загальний пакет документів до планування теми НДР, зміст і суть кожного. Порядок підготовки і подачі документів до Факультетської Вченої Ради.	2
2	Документальні джерела науково-медичної інформації. Документальні джерела патентної інформації	4
3	Науково-інформаційний пошук. Визначення інформаційних потреб в науково-медичній літературі. Модель пошуку наукових джерел в інформаційно-пошукових системах. Підготовка наукових оглядів за темою.	6
4	Науково-патентний пошук. Інтелектуальна власність та її значення. Поняття та об'єкти авторського права. Патентне право, його об'єкти і суб'єкти. Патент на винахід та корисна модель,. Порядок отримання патенту, свідоцтво на авторський твір. Раціоналізаторські пропозиції, порядок оформлення та отримання свідоцтв на рац. пропозицію.	4
5	Стаття, реферат, тези – носії інформації про результати наукових досліджень по кожній конкретній проблемі. Перелік наукових фахових видань України, в які подаються статті. Інформаційний лист, методичні рекомендації - наукові документи, як основні засоби наукової комунікації для реалізації інноваційних технологій в медицині. Порядок оформлення та підготовки.	4
6	Впровадження досягнень медичної науки у практику охорони здоров'я (трансфер технологій). Галузеві нововведення – основний документ, який регламентує науковий процес з врахуванням принципів доказовості, де якісним показником пропозиції є наукова новизна. Порядок оформлення та включення до щорічного Реєстру галузевих нововведень.	2
7	Науково-інформаційний пошук. Визначення інформаційних потреб в науково-медичній літературі. Модель пошуку наукових джерел в інформаційно-пошукових системах. Підготовка наукових оглядів за темою.	4
8	Правила бібліографічного опису згідно з урахуванням Національного стандарту України. ДСТУ 8302:2015, Ванкуверський європейський стиль.	4
Разом		30

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Пошук інформації по темі наукової роботи	2
2	Документальні джерела науково-медичної інформації. Документальні джерела патентної інформації	2
3	Науково-інформаційний пошук. Визначення інформаційних потреб в науково-медичній літературі. Модель пошуку наукових	2

	джерел в інформаційно-пошукових системах. Підготовка наукових оглядів за темою.	
4	Система патентних прав та її складові	2
5.	Оформлення заявки на винахід (корисну модель)	3
6.	Оформлення списку літератури з урахуванням Національного стандарту України. ДСТУ 8302:2015, Ванкуверський європейський стиль.	4
Разом		15

Елементи робочої програми:

Питання до заліку:

1. Наука як дослідження, як система знань, норми наукового дослідження – складова системи засад науки.
2. Методи та методологія.
5. Загальнонаукові методологічні принципи та їх зміна протягом розвитку науки. Вимоги до наукової теорії як загальнонаукові методологічні принципи. Багаторівневість методології науки. Різноманітність конкретно-наукових методологій.
6. Науково-дослідницька діяльність: цілі, задачі, форми.
7. Пошук інформації в процесі наукової роботи.
8. Поняття "інформаційний пошук". Етапи інформаційного пошуку.
9. Методика роботи з текстом як з джерелом наукової інформації. Стили наукового мислення і методологічні принципи конкретних наук.
10. Інтелектуальна власність як результат інтелектуальної, творчої діяльності.
11. Суб'єкти права інтелектуальної власності та їх види.
12. Об'єкти права інтелектуальної власності: поняття та види, класифікація.
13. Загальна характеристика особистих немайнових прав інтелектуальної власності.
14. Загальна характеристика майнових прав інтелектуальної власності.
15. Поняття авторського права та суміжних прав.
16. Об'єкти та суб'єкти авторського права та їх види. Об'єкти, на які не поширюється авторське право.
17. Об'єкти та суб'єкти патентного права. Особливості правової охорони об'єктів патентного права.
18. Захист прав інтелектуальної власності: форми та способи. Теоретичні та прикладні засади розпорядження результатами інтелектуальної діяльності
19. Форми та механізм комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.
20. Трансфер технологій у системі комерціалізації результатів наукових досліджень.
21. Чи може бути проведено наукове дослідження без ознайомлення з документами, що характеризують його предметну галузь?

22. Як ви розумієте поняття «інформаційні ресурси», якою є їх структура?
23. На які дві групи поділяються джерела інформації за ступенем їх науково-аналітичної обробки?
24. Які документи називають первинними?
25. Що таке вторинний документ?
26. Чи тотожними є поняття «первинний документ» та «першоджерело»?
27. Які документи називають інформаційними?
28. Чим відрізняються між собою реферат і анотація?
29. Що являє собою інформаційна база дослідження?
30. Навіщо досліднику мати знання про систему науково-технічної інформації?
31. Чи може позначатися відсутність цих знань на якості інформаційної бази дослідження?
32. Яке місце в системі інформаційних ресурсів із соціальної роботи посідають бази даних (БД)?
33. Які БД найбільш доцільно використовувати як інформаційний ресурс у дослідженнях з соціальної роботи?
34. Що таке довідково-бібліографічний апарат бібліотеки (ДБА)? Що входить до його складу?
35. Яку роль у бібліографічному пошуку документів у бібліотеці відіграє алфавітно-предметний покажчик (АПП)?
36. Яку роль відіграє робоча картотека джерел інформації у науковому дослідженні?
37. Що таке Універсальна десяткова класифікація (УДК)? У чому полягає її призначення?
38. Який документ визначає вимоги до бібліографічного опису джерел інформації?

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ для самостійної роботи

1. До інформаційних документів належать:

- а) оглядові документи;
- б) реферативні документи;
- в) бібліографічні документи;
- г) аналітичні документи;
- д) усі відповіді правильні.

2. За глибиною згортання інформації огляди поділяють на:

- а) аналітичні, реферативні, тематичні;
- б) реферативні, бібліографічні, аналітичні перспективні;
- в) бібліографічні, реферативні, аналітичні;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильна відповідь відсутня.

101

3. Результатами наукової обробки документів є:

- а) Реферат, рукопис, бібліографічний опис;

- б) Анотація, оповідання, реферат, монографія;
- в) Бібліографічний список, анотація, реферат, прес-реліз;
- г) Аналітичні огляди, зведені реферати, дайджести;
- д) Тематичні добірки, аналітичні довідки, аналітичні звіти;
- е) Прогнозні огляди, зведені реферати, огляди стану питання;
- є) усі відповіді правильні.

4. Реферат це – ...

- а) стислий виклад змісту наукового первинного документа без інтерпретації чи критики;
- б) стислий виклад змісту наукового первинного документа з оціночним та критичним ставленням до нього;
- в) правильна відповідь: а, б;
- г) правильна відповідь відсутня.

5. Аналітичний документ містить:

- а) характеристику проблемної ситуації;
- б) характеристику вступу;
- в) оглядову довідку;
- г) прес-реліз.

6. Відомості про документ для складання анотації на нього беруть з:

- а) обкладинки та титульного аркуша;
- б) титульного аркуша та окремих частин тексту;
- в) лицьового та зворотного боків титульного аркушу;
- г) титульного аркушу та кінцевої сторінки;
- д) лицьового та зворотного боків титульного аркушу та сторінки зі змістом;
- е) усі відповіді правильні.

7. Аналітичний документ являє собою:

- а) інформаційна модель проблеми;
- б) інформаційна модель первинного документу;
- в) інформаційна модель кількох первинних документів;
- г) інформаційна модель потоку первинних документів.

8. Наукова обробка документів передбачає:

- а) підготовку різноманітних бібліографічних покажчиків;
- б) створення фактографічних довідок;
- в) написання рефератів;
- г) підготовку оглядів;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильна відповідь відсутня.

9. Аналітичний бібліографічний опис складається з:

- а) трьох частин;
- б) двох частин;
- в) чотирьох частин.

10. До документів, що не підлягають реферуванню, відносяться:

- а) статті, монографії, навчальні посібники;
- б) наукові праці, дисертації, звіти з наукових досліджень;

- в) стандарти, інструкції, класифікаційні схеми;
- г) словники, довідники, атласи;
- д) хрестоматії, каталоги, прейскуранти;
- е) усі відповіді правильні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕХНОЛОГІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПАТЕНТНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ СУПРОВІД НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ»

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. 2016. 260с.
2. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 188 с.
3. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ. К. : Форум, 2000. 270 с.
4. Бобилев В. П., Іванов І. І., Пройдак Ю. С. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Дніпропетровськ, 2008. 264с.
5. Гоберман В. А., Гоберман Л. А. Технология научных исследований – методы, модели, оценки: учеб. пос. М., 2001. 390 с.
6. Гуменна О. А. Основи наукових досліджень. Суми, 2007. 99 с.
7. Клименюк О. В. Технологія наукового дослідження: Авторський підручник. К. – Ніжин, 2006. 308с.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. К. : Центр учбової літератури, 2011. 141 с.
9. Корбутяк В. І. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 176 с.
10. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.
11. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. Зб. / Відп. За випуск Л. Г. Луценко / Держкомстат. К., 2002. 316 с.
12. Методичні підходи до проведення патентних досліджень при розробці лікарських засобів(науково-методичні рекомендації).Харків, 2015. 44с.
13. Давидова І. Бази даних як інформаційний продукт ВКП. 2000. 1. 19-30
14. Національного стандарту України Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. Київ,2016 р.
15. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (№ 848 – VIII) .
16. Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3792 – XII).
17. Методичні рекомендації щодо складання заявок на винахід і корисну модель для науковців національного медичного університету імені О.О.Богомольця. Київ,2017. 88с.

18. Підготовка електронних видань, дидактичних демонстраційних матеріалів , електронних навчальних посібників та підручників у вищих навчальних закладах: методичні рекомендації. Київ, 2015. 28с.

Керівник ВНМІВ

Фітькало А.В.